

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2025-281

12.3.2025

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Vilkår for gebyrileggelse – eierskifte – kjøretøy ikke i bruk – disp.

Klager ble ilagt gebyr for uforsikret motorvogn fra og med 24.8.24 til og med 20.11.24. I henhold til innmeldt eierskiftemelding ble klager ny eier av kjøretøyet den 24.8.24. Kjøretøyet ble først forsikret 21.11.24. Klager anførte at gebyret var urettmessig ilagt, da kjøretøyet verken var omregistrert eller i bruk. Kjøretøyet skulle først brukes når klagers sønn fikk førerkort. Da sønnen fikk førerkort 21.11.24, monterte klager skilt på kjøretøyet, omregistrerte og forsikret kjøretøyet. Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen og fant ikke grunnlag for å gi dispensasjon. Foreningen viste til at kjøretøyet var registrert, og at forsikringsplikten ikke er knyttet til om kjøretøyet faktisk var i bruk eller ikke. Videre pekte foreningen på at det var innenfor klagers kontroll å tilegne seg kunnskap om kjøretøyets registreringsforhold, for så å enten avregistrere kjøretøyet eller å tegne forsikring. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt. Videre kom nemnda til at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon fra gebyret. Nemnda vektla at klager ved flere anledninger i gebyrperioden ble gjort oppmerksom på at kjøretøyet var påregistrert og uforsikret. Videre påpekte nemnda at klager hadde handlingsalternativer for å unngå gebyrileggelse.

GEBYRETS STØRRELSE: 24.8.24 – 20.11.24

Saksfremstilling

Klager leverte salgsmelding for sitt kjøp av kjøretøy med registreringsnummer (...) den 24.8.24.

Trafikksforsikringsforeningen varslet klager elektronisk om at kjøretøyet fremstod som uforsikret den 24.8.24. Trafikksforsikringsforeningen ila deretter klager et gebyr for uforsikret kjøretøy 27.8.24. Gebyrkravet ble sendt til klager som efaktura.

Gebyrileggelsen ble påklaget 16.9.24. Klager viste blant annet til at kjøretøyet kun hadde skiftet eier og ikke var i bruk. Klager mente at gebyret ikke var gyldig.

Trafikksforsikringsforeningen informerte klager om at kjøretøyet fortsatt var registrert og uforsikret, og at gebyrperioden var løpende. Foreningen oppfordret klager til å snarest mulig forsikre eller avregistrere kjøretøyet.

Det fremgår av TFFAuto at klager tegnet forsikring for kjøretøyet 21.11.24.

Klager fikk ikke medhold i sin klage til Trafikksforsikringsforeningen, og saken ble overført til Finansklagenemnda for ny vurdering. Klager fastholdt at det ikke var krav til forsikring på kjøretøy som ikke har skilt eller er i bruk, og var fortsatt uenig i Trafikksforsikringsforeningen sin vurdering.

Klager avviser at det er grunnlag for å ilegge gebyr. Klager anfører til at kjøretøyet ikke var omregistrert eller i bruk, og mener det ikke er krav til forsikring på kjøretøy som ikke er

omregistrert eller registrert for bruk på veien. Klager kjøpte ikke forsikring ved eierskiftet fordi kjøretøyet skulle stå i kjelleren for total overhaling frem til sønnen fikk førerkort, og det var ikke skilt på den. Da klagers sønn fikk førerkort for moped 21.11.24, monterte klager skilt på kjøretøyet, omregistrerte og forsikret kjøretøyet.

Trafikkforsikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen. Foreningen anfører at klager ble eier av kjøretøyet 24.8.24 og at forsikringsbehovet oppstod fra og med denne datoen. Informasjon om kjøretøyets registreringsforhold vil som utgangspunkt være tilgjengelige i Kjøretøyregisteret. Foreningen mener derfor at det var innenfor klagers kontroll å tilegne seg kunnskap om kjøretøyets registreringsforhold, for så å enten avregistrere kjøretøyet eller å tegne forsikring.

Kjøretøyet var registrert, og forsikringsplikten er da ikke knyttet til om kjøretøyet faktisk var i bruk eller ikke. Følgelig kan ikke gebyret ettergis på bakgrunn av at kjøretøyet ikke var i bruk i gebyrperioden.

Trafikkforsikringsforeningen anfører at det er den forsikringspliktiges eget ansvar å sette seg inn i de til enhver tid gjeldende regler på området. Som ny eier av kjøretøyet ble klager 24.8.24 varslet av TFF på SMS og epost om at kjøretøyet var uforsikret og gebyr ville ilegges. Klager hadde mulighet for å undersøke dette nærmere før gebyret ble ilagt den 27.8.24 og kunne dermed unngått gebyr. Foreningen viser til at klager ble varslet på nytt om at kjøretøyet var uforsikret, og at foreningen har forsøkt å veilede klager til å utføre tiltak for å stoppe gebyret.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at det ikke var grunnlag for å gi klager medhold. Begrunnelsen fra sekretariatet er inntatt under:

Vilkårene for gebyrileggelse

Du har anført at kjøretøyet ikke var omregistrert og at det heller ikke var i bruk, og mener at det derfor ikke var krav til forsikring på kjøretøyet.

Det er bilansvarslova § 15 som bestemmer hvem som har plikten til å forsikre et kjøretøy. Det fremgår av bestemmelsen at det er eieren sitt ansvar å forsikre kjøretøyet. Plikten til å betale gebyr er i bilansvarslova § 17 a første ledd første punktum også knyttet til eieren. Av gebyrforskriften § 4 fremgår det videre at:

Ny eier som ikke har tegnet egen forsikring, skal betale gebyr for hvert påbegynte døgn fra og med datoen for vedtak om eierskifte, med mindre ny eier har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen.

Det er dermed tidspunktet for eierskifte som er avgjørende for når forsikringsplikten oppstår. Dato for omregistrering får ikke betydning for når forsikringsplikten inntreffer, eller for når gebyr kan ilegges. Vedtaksdatoen for eierskifte er datoen når en salgsmelding på papir blir registrert i Motorvognregisteret, eller når kjøper signerer en elektronisk salgsmelding. Fordi forsikringsplikten oppstår fra og med datoen for vedtak om eierskifte, så er det vedtaksdatoen som er avgjørende for når forsikringsplikten oppstår.

Ifølge TFFAuto ble salgsmelding godtatt 24.8.24, og forsikringsplikten oppstod fra og med denne datoen.

Du har anført at kjøretøyet ikke var i bruk i perioden, og at det stod i kjelleren fordi det skulle overhales før bruk.

Til dette vil vi kort bemerke at det er fast nemndspraksis fra Finansklagenemnda Skade (TFF Gebyr) at det ikke er av betydning for forsikringsplikten for registrerte kjøretøy hvorvidt kjøretøyet er i bruk eller ikke, se blant annet avgjørelse FinKN 2019-751.

Som påpekt av nemnda er grunnen til at forsikringsplikten er knyttet til registreringsplikten at registreringen skjer etter vedtak truffet av offentlig myndighet (Statens vegvesen) og legges inn i Motorvognregisteret som er et landsdekkende register, tilgjengelig for alle. Innføringen i registeret medfører notoritet om eierforholdet til det enkelte kjøretøy, mens det er umulig for det offentlige å vite om et kjøretøy er i bruk eller ikke. Det er derfor kun avregistrering og vraking som kan føre til at forsikringsplikten for et registrert kjøretøy opphører. Vi gjør i den forbindelse oppmerksom på at et kjøretøy ikke avregistreres automatisk når skiltene tas av. Avregistrering av kjøretøy må gjøres på nettsidene til Statens vegvesen eller ved å levere

skiltene på trafikkstasjonen, slik at registreringsforholdet kommer frem av Motorvognregisteret, jf. forskrift om bruk av kjøretøy § 2-31. At kjøretøyet ikke var i bruk i perioden kan derfor heller ikke føre til at gebyret må bortfalle.

Kjøretøyet i denne saken var registrert og forsikringspliktig. Du forsikret kjøretøyet 21.11.24. Gebyrileggelsen for perioden fra og med 24.8.24 til og med 20.11.24 fremstår som korrekt ilagt etter forskriften §§ 4 og 5. Slik saken er opplyst har også Trafikkforsikringsforeningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Når vilkårene for gebyrileggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlatelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll".

Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat med forslag til endringer i bilansvarslova og forskrift om trafikktrygd. I Prop. 1 LS (2017-2018) side 202 uttaler Finansdepartementet blant annet følgende om den aktuelle regelen:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Spørsmålet er om det er forhold som kan gi grunnlag for dispensasjon i denne saken.

Det fremgår av nemndas praksis at det sentrale i vurderingen av dispensasjonsadgangen er om klager hadde handlingsalternativer, se for eksempel FinKN 2023-14.

Du har vist til at du hadde tatt av skiltene på kjøretøyet, og vi forstår det slik at du derfor trodde at kjøretøyet var avregistrert og dermed ikke forsikringspliktig.

I utgangspunktet stilles det strenge krav til den som går til anskaffelse av et kjøretøy. Nemnda har flere ganger pekt på at den som skal kjøpe et kjøretøy plikter å undersøke registreringsforholdet. Vi viser til FinKN 2023-80, der nemnda uttalte at man enkelt kan finne ut av om et kjøretøy er registrert eller ikke:

(...) Det gjøres enkelt ved å søke i Motorvognregisteret. Hadde klager gjort det, ville han umiddelbart sett at det var registrert og hvem som var registrert eier. Klager kunne også spurt selger på forhånd eller i tidsrommet mellom den 9. og 15.7. (...) Som påpekt hadde klager flere alternativer for å kunne bringe klarhet i registreringsforholdet og unngå gebyr, og det er da ikke adgang til å gi dispensasjon.

Selv om du trodde at kjøretøyet var avregistrert, viser nemndas praksis at det ikke kan gi grunnlag for ettergivelse av gebyret. Det er slik at også manglende kjennskap til reglene, såkalt rettsvillfarelse, kan anses som unnskyldelig, men det skal svært mye til for at slik villfarelse kan føre til ettergivelse, se blant annet FinKN 2018-679. Dette fordi det forventes at ny eier orienterer seg om hvilke regler som gjelder ved kjøp/overdragelse av kjøretøy.

Etter vårt syn hadde du i denne saken flere oppfordringer til å til å undersøke om kjøretøyet faktisk var avregistrert og reglene knyttet til forsikring av registrerte kjøretøy. Vi viser i denne sammenheng til at Trafikkforsikringsforeningen på datoen for eierskiftet, 24.8.24, opplyste om at kjøretøyet fremstod som uforsikret på SMS og e-post. Du hadde da frist til og med 26.8.24 til å tegne forsikring for å unngå gebyr. Videre opplyste foreningen i e-post til deg 18.9.24 at kjøretøyet var registrert, og 30.9.24 at du enten måtte forsikre kjøretøyet eller avregistrere det.

Selv om du mente at kjøretøyet ikke var registrert, er vi av den oppfatning at du kunne ha ringt Trafikkforsikringsforeningen for ytterligere oppklaring og veiledning, eller undersøkt på Din side på Statens vegvesen for å bringe klarhet i registreringsforholdet innen utløpet av tredagersfristen 26.8.24. Du kunne også enkelt ha søkt opp kjøretøyet på siden for kjøretøyopplysninger til Statens vegvesen. Slik ville du blitt oppmerksom på at kjøretøyet var registrert, og du kunne enten avregistrert kjøretøyet, ettersom det ikke skulle brukes før sønnen din fikk førerkort, eller du kunne ha tegnet forsikring. Du hadde etter vårt syn dermed handlingsalternativer som ikke ville ført til gebyrileggelse.

Avslutningsvis vil vi vise til at reglene om dispensasjon skal praktiseres strengt, blant annet for å ivareta likebehandlingshensyn. I forarbeidene ble det også fremhevet at det ikke er av betydning om den ansvarlige kan bebreides eller ikke. Det avgjørende er om årsaken til den uforsikrede perioden skyldes forhold utenfor din kontroll. I ditt tilfelle kan vi dessverre ikke se at det er tilfelle.

Etter dette har vi kommet til at bruddet på forsikringsplikten ikke skyldes forhold som lå utenfor din kontroll. Gebyret kan derfor ikke ettergis, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd og forskriften § 9.

Problemstillingen for nemnda

Spørsmålet til nemnda er om gebyret er korrekt ilagt, og om det er grunnlag for å gi dispensasjon.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda kan i det alt vesentlige slutte seg til sekretariatets redegjørelse for de rettsreglene som er aktuelle i denne saken og de konkrete vurderinger som er gjort på bakgrunn av sakens faktiske forhold.

I anledning av at klager har bedt om at saken blir behandlet i nemnd, bemerkes følgende:

Varsling og illeggelse

Bilansvarslova § 15 første setning lyder slik:

Motorvogn som er registrert eller skulle vore registrert eller ha kjennemerke etter vegtrafikklova, skal eigaren trafikkskyldig for all skade som går inn under kapittel II.

Forsikringsplikten er med andre ord knyttet til registreringsreglene, ikke til om et kjøretøy er i bruk eller ikke. Plikten påhviler eieren. Klager skrev i e-post 16.9.24 til Trafikkforsikringsforeningen at denne mopeden "ble kun omregistrert på ny eier". Slik nemnda vurderer dette, bekrefter han derved at han var klar over at kjøretøyet var registrert. Klager har erkjent at han ikke tegnet forsikring.

Bilansvarslova § 17 a første ledd bestemmer følgende:

Om ei motorvogn ikkje er trygda etter § 15 fyrste punktum, skal eigaren betale eit gebyr til Trafikkforsikringsforeningen. Ved *eigerskifte* skal den *nye* eigaren betale gebyr sjølv om trygda frå den tidlegare eigaren gjeld etter forsikringsavtaleloven § 7-2. (uthevingen foretatt av nemnda).

Sekretariatet har sitert den aktuelle bestemmelsen i gebyrforskriften § 4 andre ledd der det fremgår at plikten til å betale gebyr løper fra vedtaksdatoen hvis ikke den nye eieren har tegnet forsikring innen tre døgn fra og med denne datoen.

Trafikkforsikringsforeningen har lagt frem dokumentasjon for at klager ble varslet om manglende forsikring både på sms og e-post 24.8.24, samme dag som eierskiftet ble registrert, og gebyrkravet ble sendt som e-faktura 27.8.24, alt uten noen umiddelbar reaksjon fra klager. Han sendte selv e-poster til Trafikkforsikringsforeningen 16. og 18.9.24 der han fremholdt at kjøretøyet verken var omregistrert eller i bruk. Han fikk svar 18.9.24 fra Trafikkforsikringsforeningen som blant annet skrev at forsikringsplikten oppstår fra vedtaksdato for eierskifte, at ikke-bruk ikke fritar for forsikringsplikten og at et alternativ var å avregistrere kjøretøyet. Det samme ble gjentatt i e-post 30.9.24, og han ble på nytt varslet på e-post og sms den 8.10.24. Forsikring ble likevel først tegnet 21.11.24 da sønnen hadde fått mopedsertifikat og skulle begynne å bruke kjøretøyet.

Etter nemndas syn er gebyret i dette tilfellet utvilsomt korrekt varslet og ilagt.

Dispensasjon

Det er heller ikke adgang til å dispensere fra det ilagte gebyret, verken helt eller delvis, idet klager hadde flere handlingsalternativer.

Som det fremgår av redegjørelsen ovenfor, kunne og burde klager unngått hele gebyret ved å tegne pliktig forsikring etter å ha blitt varslet 24.8.24. Han hadde da tid nok til å tegne forsikring, og han kunne uansett redusert gebyrets omfang vesentlig etter å ha fått svar på e-poster fra Trafikkforsikringsforeningen som nevnt ovenfor.

Han har selv anført at det på Statens vegvesens hjemmesider fremgår at det ikke er mulig å omregistrere et kjøretøy før forsikring først tegnes, og "som kjent i denne saken skulle ikke kjøretøyet brukes og heller ikke forsikres."

Slik nemnda forstår ham, mener han at det ikke var nødvendig å forsikre kjøretøyet før sønnen hadde tatt sertifikat og det skulle brukes.

På Statens vegvesens hjemmesider heter det at "når salgsmelding er godkjent, må du betale en omregistreringsavgift før du kan bruke kjøretøyet" og videre at kjøretøyet må være forsikret og ha godkjent EU-kontroll før omregistreringsavgiften kan betales.

Klagers rettsoppfatning er, som det fremgår ovenfor uriktig, idet forsikringsplikten kun er knyttet til registreringsreglene for kjøretøyet. Om kjøretøyet faktisk er i bruk eller ikke etter et eierskifte er derfor helt uten betydning. Plikten er heller ikke knyttet til reglene om omregistrering som fremgår av forskrift om bruk av kjøretøy [FOR-1990-01-25-92] § 2-29. Av denne bestemmelsen fremgår det blant annet at alle avgifter knyttet til kjøretøyet må være betalt, det må være forsikret og kjøretøyet eier må identifisere seg. Når disse vilkårene er oppfylt og omregistreringsavgiften er betalt, utsteder Statens vegvesen et midlertidig vognkort slik at kjøretøyet kan brukes og senere et varig vognkort i to deler hvorav del 2 skal oppbevares i kjøretøyet, jf. kjøretøyforskriften § 2-8.

Ett annet alternativ var å avregistrere kjøretøyet. Klager skriver at "skiltene var tatt av og det er eller var ikke krav fra Statens vegvesen at skiltene skal leveres inn.". Også denne rettsoppfatningen er uriktig, idet forskrift om bruk av kjøretøy § 2-31 nå åpner for to alternative muligheter for privat avregistrering. Det kan gjøres digitalt ved at du selv avregistrerer eller ber det avregistrert i Kjøretøyregisteret (tidligere Motorvognregisteret) eller som tidligere, sender eller leverer inn skiltene til regionvegkontoret. Det er altså ikke tilstrekkelig å skru av skiltene og oppbevare dem selv slik klager gjorde. Som sekretariatet skriver, er det umulig for det offentlige å kunne kontrollere om skiltene oppbevares atskilt fra kjøretøyet i et privathjem. Notoritet skapes ved at kjøretøyet avregistreres i Kjøretøyregisteret eller ved at skiltene leveres inn fysisk.

Klagers uvitenhet om rettsreglene er etter nemndas syn ikke unnskyldelig, idet det dreier seg om sentrale regler som klager burde satt seg inn i før kjøpet ved for eksempel å kontakte Statens vegvesen eller ved å logge seg inn på deres hjemmesider. Han kunne uansett fått nødvendig veiledning ved å kontakte Trafikkforsikringsforeningen umiddelbart etter at han fikk varslene 24.8.24.

Nemnda har i en rekke saker blitt møtt med anførselen om at man ikke trenger å forsikre et kjøretøy som ikke er i bruk. Selv om både sekretariatet og nemnda har påpekt at dette er uriktig i en rekke saker, gjentas argumentasjonen stadig. Den uriktige rettsoppfatningen fører til at gebyr ilegges, men viktigere er det at også et lagret kjøretøy kan representere et betydelig farepotensial. Eksempler på det finner man i to avgjørelser fra Høyesterett. Dommen i HR-2021-822-A carport gjaldt en bil som sto parkert i en carport. Bilen begynte å brenne som følge av svikt i det elektriske anlegget, og brannen som oppsto, voldte skade på bygninger. Saken i HR-2024-2350-A gjaldt en motorsykkel som var satt inn på et verksted for reparasjon. Under verkstedsoppholdet oppsto det brann ved undersiden av bensintanken, mest sannsynlig som følge av en elektrisk feil grunnet svikt i isolasjonen. Det ble omfattende skader på andre kjøretøyer, utstyr, varelager og selve bygningen. I begge sakene kom Høyesterett til at kjøretøyenes ansvarsforsikring dekket skadene, og det er

derfor etter nemndas syn viktig at også kjøretøyer som ikke brukes, er forsikret.

Klagen har etter dette ikke ført frem, og klageren plikter da å betale det ilagte gebyret i sin helhet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)